

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (11 – 15 Kasım)**Türkiye**

- Sanayi üretimi, takvim etkisinden arındırılmış verilerle yıllık bazda %2.4 azaldı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise Eylül ayında bir önceki aya göre %1.6 arttı.
- İşsizlik oranı, Eylül ayında bir önceki aya göre değişim göstermeyerek %8.6 oldu.
- Cari işlemler dengesi Eylül ayında 2.99 milyar dolar fazla verdi. Cari işlemler hesabı üç yıl sonra ilk kez üst üste dördüncü aya da fazla verdi.
- 2023 yılı Ekim ayında 95.5 milyar TL açık veren merkezî yönetim bütçe dengesi, 2024 yılının Ekim ayında 186.3 milyar TL açık verdi. Ekim ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %62.4 artarak 769.2 milyar TL olurken, bütçe giderleri %67.9 artarak 955.5 milyar TL oldu.
- Kasım ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'nde yıl sonu enflasyon beklentisi %44.11'den %44.81'e yükselirken, 12 ay sonrası TÜFE beklentisi %27.44'ten %27.20'ye geriledi. 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise %18.08'den %18.33'e yükseldi. 2025 yılı büyüme beklentisi %3.3'ten %3.2'ye gerilerken, politika faizi beklentisi 2024 Kasım ayı için %50 oldu.
- Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, "İyileşen cari denge, azalan dış finansman ihtiyacı ve artan sermaye girişi rezerv birikimine katkı sağlıyor ve makro istikrarı destekliyor." açıklamasında bulundu.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Capital Intelligence Ratings (CI), Türkiye'nin kredi notunu yükselterek, uzun dönem yabancı ve yerel para cinsinden kredi notlarını "B"den "BB-"ye çıkardı. Kuruluş, kısa dönem kredi notlarında ise bir değişiklik yapmayarak "B" seviyesinde bıraktı.

ABD

- TÜFE Ekim'de beklentilere paralel yıllık bazda %2.6, aylık bazda %0.2 arttı. Çekirdek TÜFE ise yıllık bazda %3.3, aylık bazda %0.3 artış kaydetti.
- Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) Ekim'de aylık bazda beklentilere paralel %0.2 arttı; yıllık bazda ise %2.4 ile beklentilerin üzerinde artış gösterdi. Çekirdek ÜFE aylık bazda beklentilere paralel %0.3 arttı, yıllık bazda ise %3.1 artışla beklentilerin üzerinde geldi.
- Minneapolis Fed Başkanı Neel Kashkari, gelecek ekonomik verilerin Fed'in Aralık ayında faiz oranlarını tekrar düşürüp düşürmeyeceğini belirleyeceğini söyledi.
- Boston Fed Başkanı Susan Collins, Fed'in Aralık ayında faiz indirimi yapma olasılığının kesin olmadığını belirterek, enflasyon konusunda ise yeni baskılara dair herhangi bir belirti gözlemlenmediğini vurguladı.

Avrupa

- Euro Bölgesi'nde ZEW ekonomik güven endeksi Kasım ayında bir önceki aya göre 7.6 puanlık sert bir düşüşle beklentilerin altında 12.5'e geriledi.
- Euro Bölgesi ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde revize edilen verilere göre çeyreklik bazda beklentilere paralel %0.4 büyüdü. Ekonomi yıllık bazda ise %0.9 büyüdü.
- Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) 16-17 Ekim tarihli Yönetim Konseyi toplantısının tutanaklarına göre politika yapıcılar, ECB'nin geçen ay yaptığı faiz indiriminin hem büyüme hem de enflasyona yönelik aşağı yönlü risklere karşı bir sigorta hamlesi olduğu sonucuna vardı.
- İngiltere'de işsizlik oranı Temmuz-Eylül döneminde beklentilerin üzerinde %4.3 olarak gerçekleşti.
- İngiltere öncül verilerine göre, üçüncü çeyrekte beklentilere paralel yıllık bazda %1 büyüme gösterdi. Bir önceki çeyreğe göre beklentilerin altında %0.1 büyüdü.

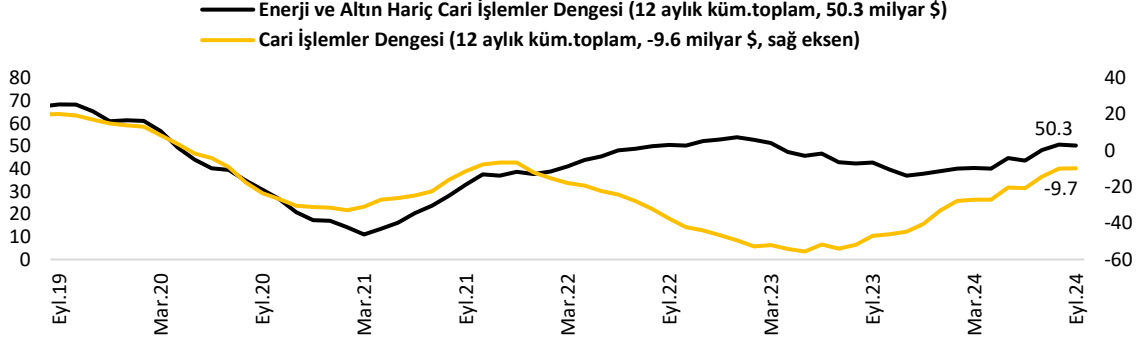
Asya

- Japonya'da ÜFE Ekim ayında yıllık bazda %3.4 artarak piyasa beklentilerinin üstünde gerçekleşti.
- Japonya ekonomisi 2024 yılının üçüncü çeyreğinde öncül verilere göre yıllıklandırılmış bazda %0.9 ile beklentilerin üzerinde büyüdü. Ülke ekonomisi çeyreklik bazda ise %0.2 büyüdü.

Ayrıntılar...

Yurt içi

Cari işlemler dengesi Eylül ayında 2.99 milyar dolar fazla verdi.

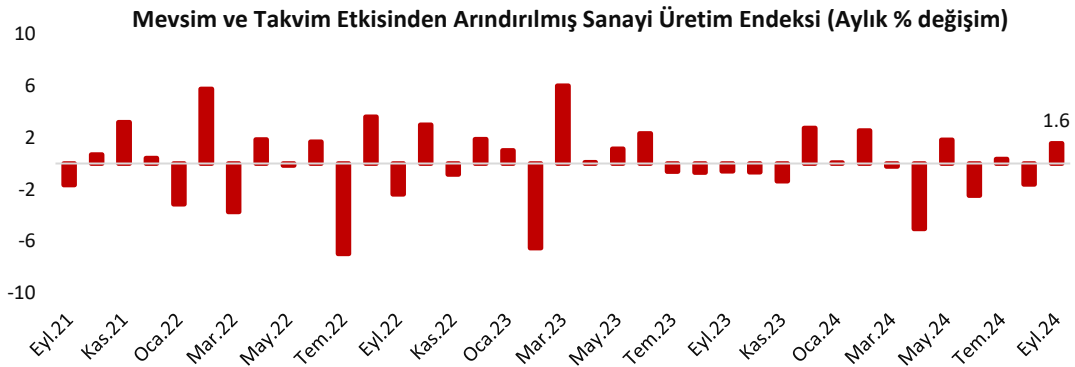
Kaynak: TCMB

2023 yılı Eylül ayında 2.80 milyar dolar fazla veren cari işlemler dengesi bu yıl Eylül'de 2.99 milyar dolar fazla verdi (piyasa beklentisi: 2.8 milyar dolar). İhracat Haziran'dan sonra ilk defa yıllık bazda Eylül ayında geriledi. İthalatın ise yıllık gerileme hızı Ağustos ayına göre altın ithalatının etkisiyle yavaşladı. Dış ticaret açığının Eylül ayında %16 gerilemesi ve net hizmet gelirlerinin sınırlı da olsa %3'lük yıllık artışı ile cari denge Eylül'de de fazla verdi; ancak cari fazla Ağustos'a göre ivme kaybetti.

Ocak-Eylül toplamında geçen yıla göre %85 gerileyen cari işlemler açığı bu yıl 5.3 milyar dolar gerçekleşti. 12 aylık kümülatif toplamda cari işlemler açığı Eylül'de 9.7 milyar dolara geriledi. 12 aylık toplamda enerji ve altın hariç cari işlemler fazlası 2023 yılı Eylül ayında 42.8 milyar dolar iken; bu yıl aynı dönemde 50.3 milyar dolar gerçekleşti.

Finansman tarafında 649 milyon dolar doğrudan, 370 milyon dolar portföy, 1.5 milyar dolar diğer yatırımlardan sermaye girişi oldu. Portföy yatırımlarındaki sınırlı girişte, yabancıların borç senetleri piyasasından yaptıkları net alımlar etkili oldu. Diğer yatırımlardaki sermaye girişinde ise bankacılık sektörünün uzun vadeli kredi kullanımı belirleyici oldu. Diğer yandan, net hata noksan kaleminde yaşanan 6.3 milyar dolarlık döviz çıkışıyla birlikte Eylül'de rezerv varlıklar 719 milyon dolar azalış kaydetti.

Sanayi üretim endeksi Eylül ayında yıllık bazda %2.4 azalırken; aylık bazda %1.6 arttı.

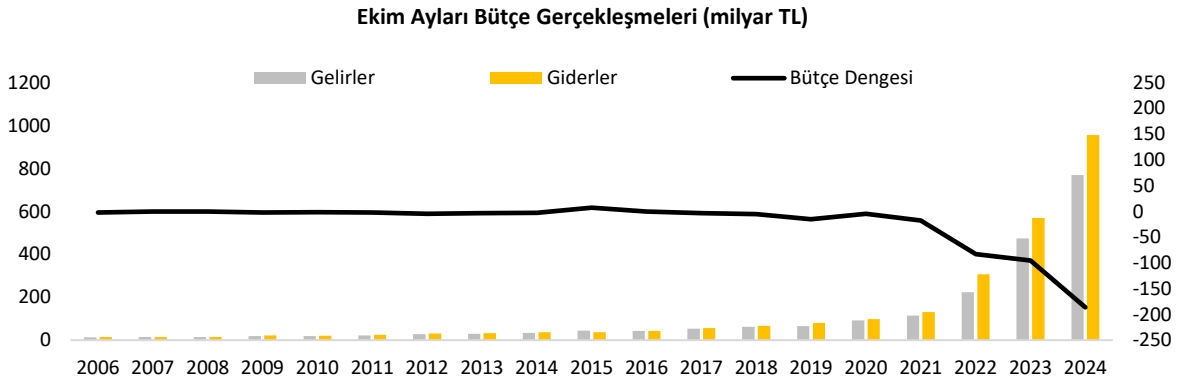
Kaynak: TÜİK

Sanayi üretim endeksi Eylül ayında arındırılmamış verilerle yıllık olarak %4.4 azaldı. Takvim etkisinden arındırılmış verilerle yıllık azalış %2.4 oldu. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise Eylül ayında bir önceki aya göre %1.6 arttı.

Önümüzdeki döneme ilişkin olarak; Ekim ayında imalat PMI önceki aya göre yükselmekle birlikte 45.8 ile 50 eşik seviyenin altında kalmaya devam etti. Sektörün performansı Nisan'dan bu yana düşüş eğilimi gösterdi. Kapasite kullanım oranı ve reel kesim güven endeksi gibi öncül göstergeler de sanayi üretiminde Ekim'de yaşanabilecek azalışı açıklamak açısından önemli görünüyor.

Sanayi üretiminin büyümenin önemli öncül göstergelerinden biri olduğundan hareketle, Eylül ayı verileriyle birlikte yılın 3.çeyreğinde Türkiye ekonomisinin büyüme oranı üzerinde aşağı yönlü baskı olduğu görülüyor.

Ekim ayında merkezî yönetim bütçesi 186.3 milyar TL açık verdi.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

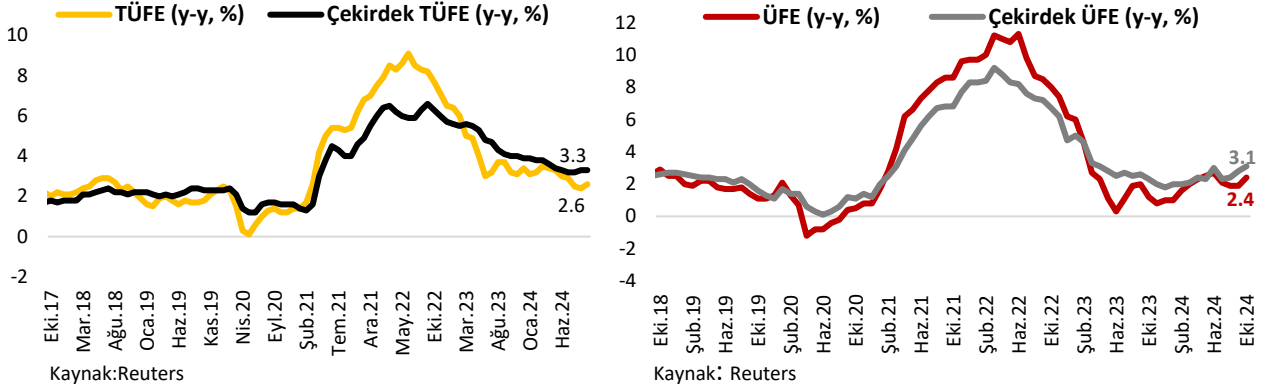
2023 yılı Ekim ayında 95.5 milyar TL açık veren merkezî yönetim bütçe dengesi, 2024 yılının Ekim ayında 186.3 milyar TL açık verdi. Faiz dışı denge 2023 yılının Ekim ayında 28.7 milyar TL açık verirken, bu yılın aynı döneminde 50.1 milyar TL açık verdi.

Ekim ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre %62.4 artarak 769.2 milyar TL olurken, bütçe giderleri %67.9 artarak 955.5 milyar TL oldu.

2024 yılı Ekim ayında hem vergi gelirleri hem de vergi dışı gelirlerde artış yaşanırken, gelir vergisi en yüksek katkıyı sağlayan kalem oldu. Giderler tarafında ise hem faiz giderlerinde hem de faiz dışı giderlerde yaşanan artış bütçe dengesinin açık vermesinde etkili oldu. Bütçe dengesinin yılın ilk on ayında verdiği açık 1 trilyon 260.3 milyar TL ile bir önceki yıla göre yükseldi. Böylece, bütçe hedefinin %47.5'lik kısmı gerçekleşmiş oldu. Faiz dışı açık ise yılın ilk on ayında toplam 211.4 milyar TL'ye yükseldi.

Yurt dışı

ABD'de enflasyon verileri Ekim'de beklentilere paralel açıklandı.

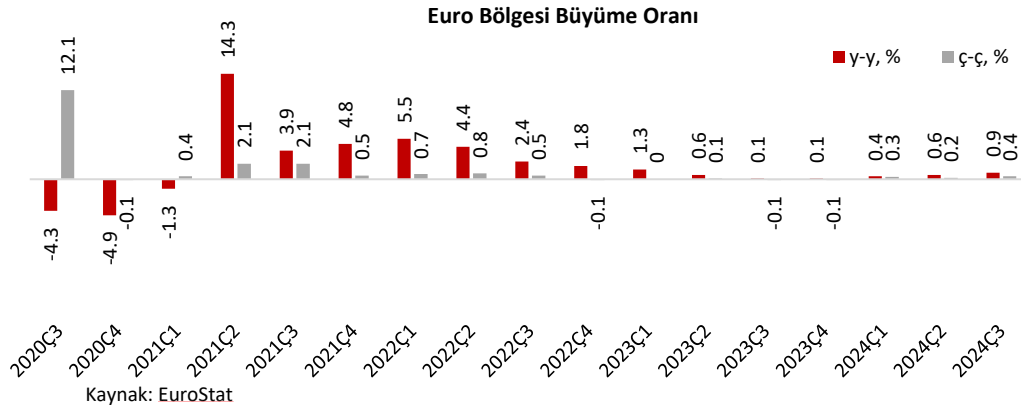

Ekim ayı enflasyon rakamları piyasa beklentisine paralel gerçekleşti. Buna göre, TÜFE, yıllık bazda %2.6, aylık bazda %0.2 arttı. Çekirdek TÜFE ise yıllık bazda %3.3, aylık bazda %0.3 artış kaydetti.

Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) Ekim'de aylık bazda beklentilere paralel %0.2 arttı; yıllık bazda ise %2.4 ile beklentilerin üzerinde artış gösterdi. Çekirdek ÜFE aylık bazda beklentilere paralel %0.3 arttı, yıllık bazda ise %3.1 artışla beklentilerin üzerinde geldi.

ABD'de enflasyonun yıl sonunda %2.3 gerçekleşmesi bekleniyor.

Euro Bölgesi ekonomisi üçüncü çeyrekte beklentilere paralel büyüdü.

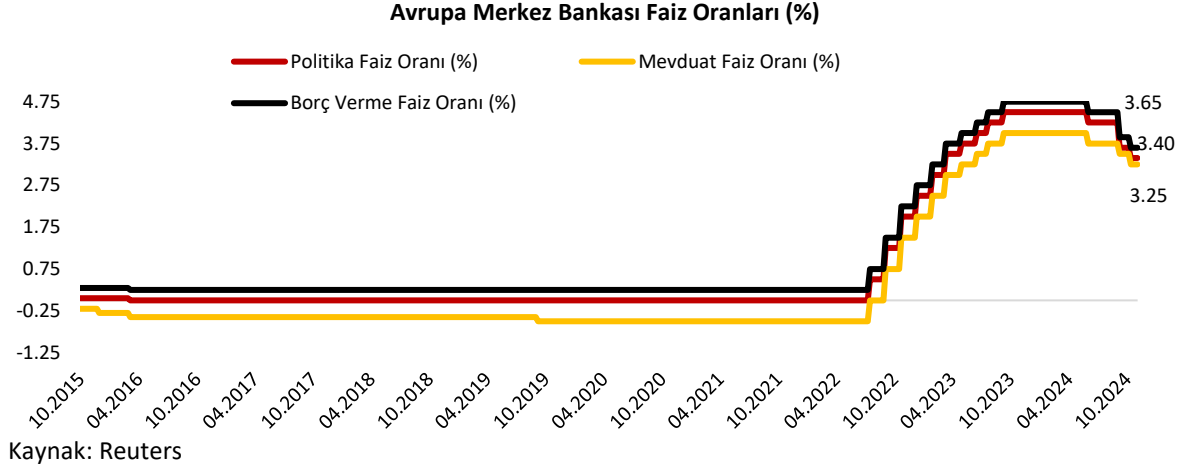

Euro Bölgesi ekonomisi 2024 yılının üçüncü çeyreğinde revize edilen verilere göre çeyreklik bazda %0.4 büyüdü. Ekonomi yıllık bazda ise %0.9 büyüdü.

Üçüncü çeyrekte geçen yılın aynı dönemine göre büyüme oranı Almanya'da %0.2 düşerken, Fransa'da %1.3, İtalya'da %0.4 yükseldi.

Üçüncü çeyrekte Avrupa Birliği'nde en hızlı büyüyen ülke, %3.8 ile Güney Kıbrıs olurken, Letonya ise %1.4'lük bir küçülme yaşadı.

Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nin Ekim ayı toplantısının tutanakları yayımlandı.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) 16-17 Ekim'deki para politikası toplantısında, piyasa beklentileri doğrultusunda zayıflayan ekonomiye karşı üçüncü faiz indirimine giderek üç temel politika faizini 25 baz puan düşürmüştü.

Bu doğrultuda mevduat faiz oranı %3.25'a, ana finansman işlemleri faiz oranı %3.40'a ve marjinal borç verme imkânı faiz oranları da %3.65'e düşürülmüştü.

Yönetim Konseyi toplantısının tutanaklarına göre politika yapımcılar, ECB'nin geçen ay yaptığı faiz indiriminin hem büyüme hem de enflasyona yönelik aşağı yönlü risklere karşı bir sigorta hamlesi olduğu sonucuna vardı.

Üyelerin ekimdeki faiz indirimini risklere karşı bir korunma olarak gördüklerinin ifade edildiği tutanaklarda, "Gelen veriler, piyasa katılımcılarının hem enflasyondaki düşüşün hem de para politikasındaki gevşeme döngüsünün hızını ve kapsamını fiyatlamalarını zorlaştırmıştır." bilgisi verildi.

ECB'nin bir sonraki faiz toplantısı, 12 Aralık'ta yapılacak. Bankanın, bu toplantıda 25 baz puanlık dördüncü faiz indirimini yapması bekleniyor.

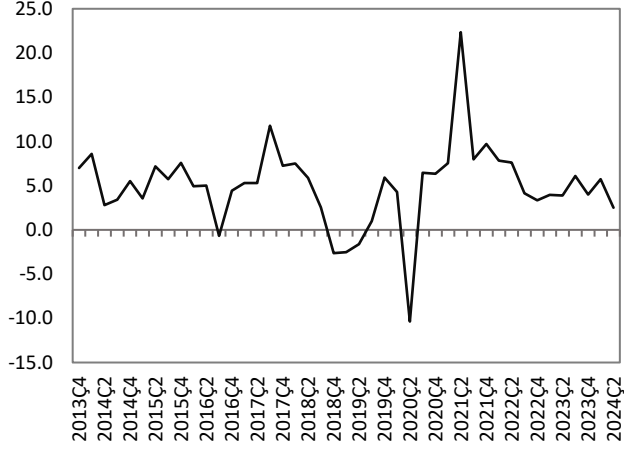
Haftalık Veri Takvimi (18 - 22 Kasım 2024)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
18.11.2024	Türkiye	Konut Fiyat Endeksi (Ekim, a-a)	%1.01	%2.1 (Açıklandı)
	Euro Bölgesi	Dış Ticaret Dengesi (Eylül)	4.6 milyar €	12.5 milyar € (Açıklandı)
	Japonya	Makine Siparişleri (Eylül, y-y)	-%3.4	-%4.8 (Açıklandı)
19.11.2024	ABD	İnşaat İzinleri (Ekim, öncül)	1.425 milyon adet	1.49 milyon adet
		Konut Başlangıçları (Ekim, a-a)	-%0.5	%2.5
	Euro Bölgesi	Cari İşlemler Dengesi (Eylül)	35.2 milyar €	33 milyar €
		TÜFE (Ekim, y-y)	%1.7	%2.0
		Çekirdek TÜFE (Ekim, y-y)	%2.7	%2.7
	İtalya	Cari İşlemler Dengesi (Eylül)	1376 milyon €	2250 milyon €
20.11.2024	Türkiye	Merkezi Yönetim Borç Stoku (Ekim)	8,649.3 milyar ₺	--
	İngiltere	TÜFE (Ekim, y-y)	%1.7	%2.0
		Çekirdek TÜFE (Ekim, y-y)	%3.2	%3.3
	Japonya	Dış Ticaret Dengesi (Ekim)	-294.3 milyar ¥	-320 milyar ¥
21.11.2024	Türkiye	Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	80.6	--
		TCMB Toplantısı ve Faiz Kararı	%50	%50
	ABD	Kansas Fed İmalat Endeksi (Kasım)	0	3
		Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	217 bin	224 bin
		Philadelphia Fed İmalat Endeksi (Kasım)	10.3	11
		İkinci El Konut Satışları (Ekim, a-a)	-%1	%0.8
Euro Bölgesi	Tüketici Güven Endeksi (Kasım, öncül)	-12.5	-13	
22.11.2024	ABD	Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Kasım)	70.5	73
		İmalat PMI (Kasım, öncül)	48.5	49.2
		Hizmet PMI (Kasım, öncül)	55	54.8
	Euro Bölgesi	İmalat PMI (Kasım, öncül)	46.0	46.2
		Hizmet PMI (Kasım, öncül)	51.6	52.7
	Almanya	İmalat PMI (Kasım, öncül)	43	43.5
		Hizmet PMI (Kasım, öncül)	51.6	51.6
		GSYH (3.çeyrek, y-y)	%0	-%0.2
	Fransa	İmalat PMI (Kasım, öncül)	44.5	44.7
		Hizmet PMI (Kasım, öncül)	49.2	52.3
	İngiltere	İmalat PMI (Kasım, öncül)	49.9	49.8
		Hizmet PMI (Kasım, öncül)	52.0	53
		Perakende Satışlar (Ekim, a-a)	%0.3	-%0.3
		Tüketici Güven Endeksi (Ekim)	-21	-24
Japonya	İmalat PMI (Kasım, öncül)	49.2	49.7	
	Hizmet PMI (Kasım, öncül)	49.7	50.1	
	TÜFE (Ekim, y-y)	%2.5	%2.2	

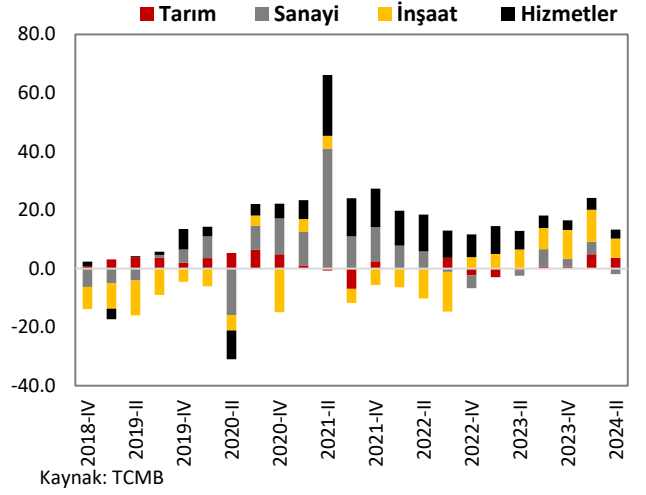
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

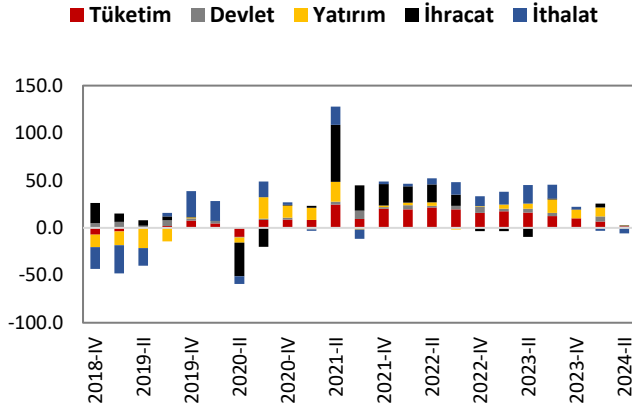
Reel GSYH (y-y, %)

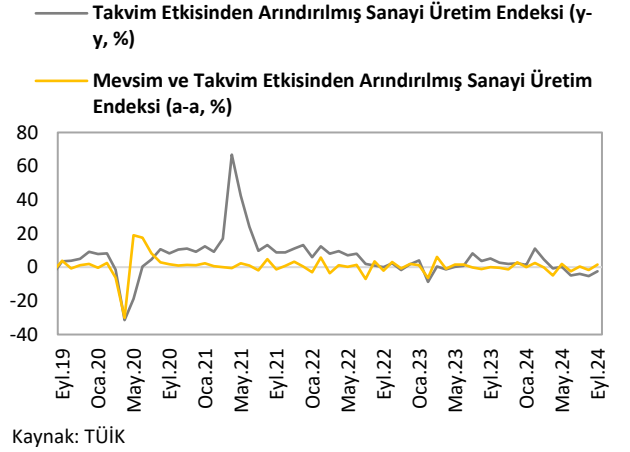
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

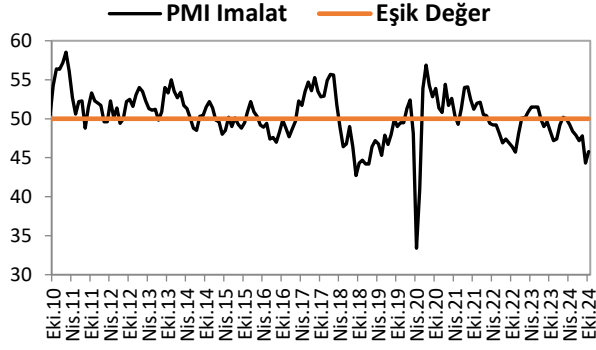
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

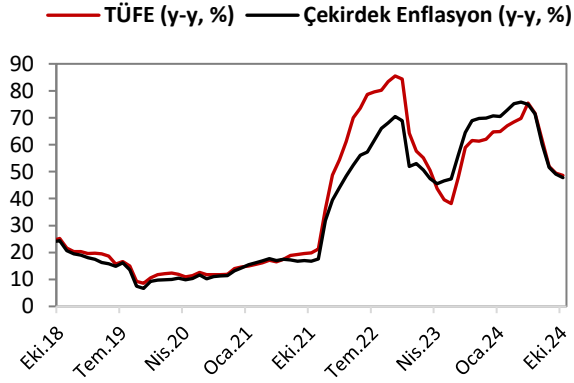

İmalat PMI

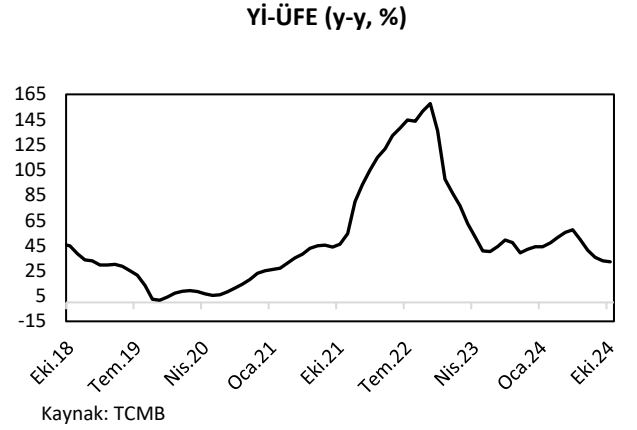

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

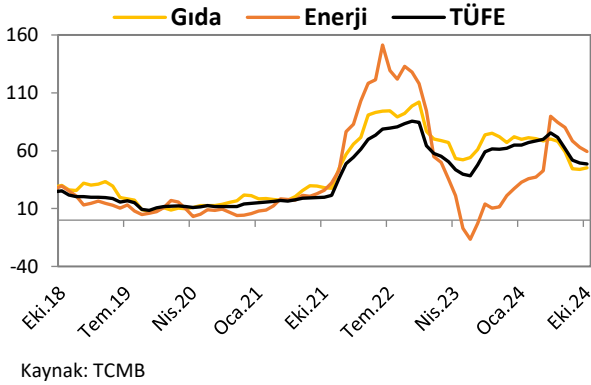
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

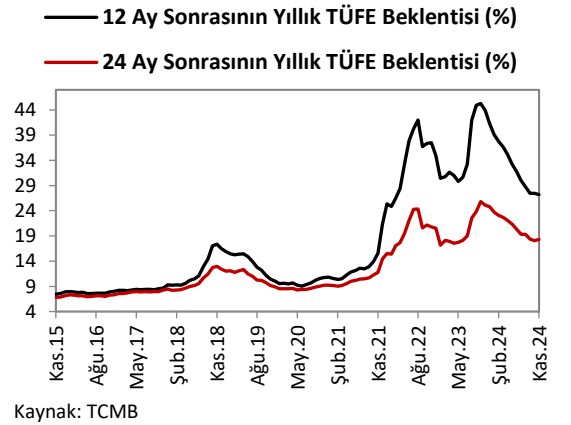
Yİ-ÜFE

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

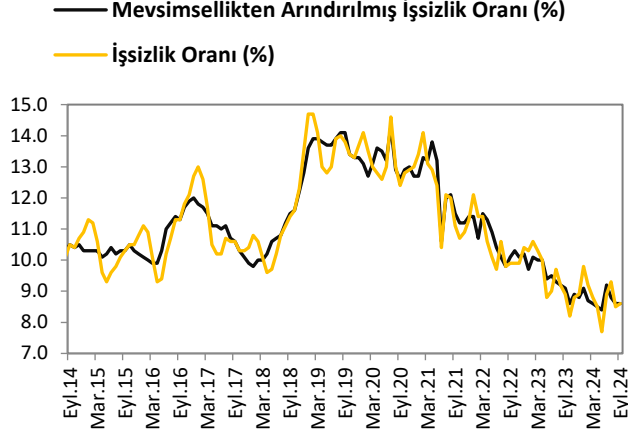

Enflasyon Beklentileri

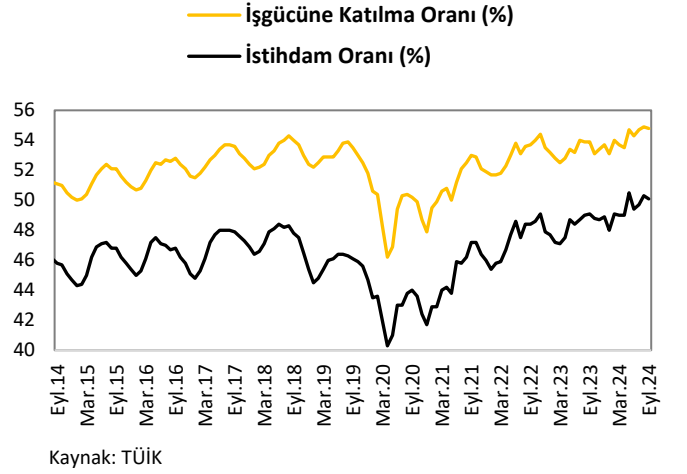

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

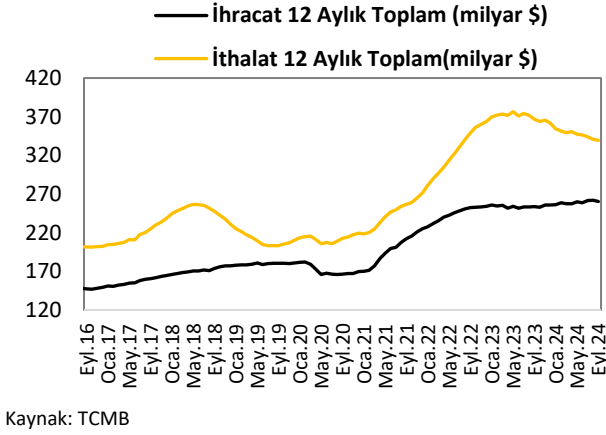

İşgücüne Katılım Oranı

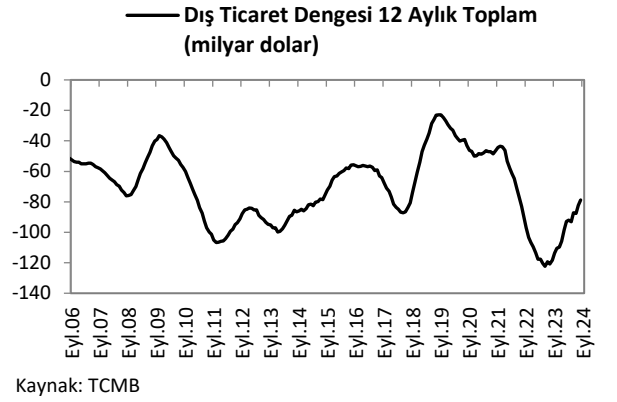

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

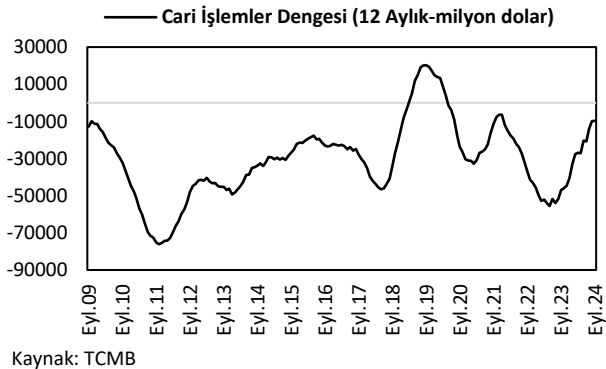
İthalat-İhracat

Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

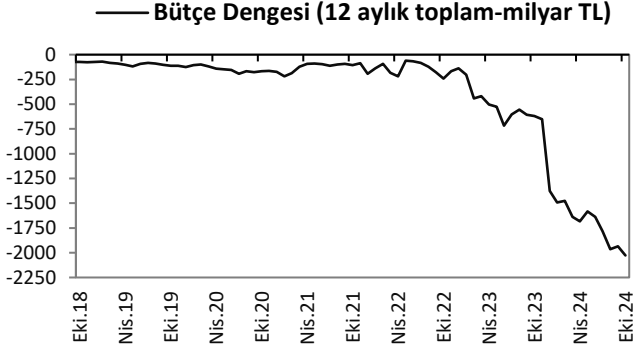

Sermaye ve Finans Hesabı

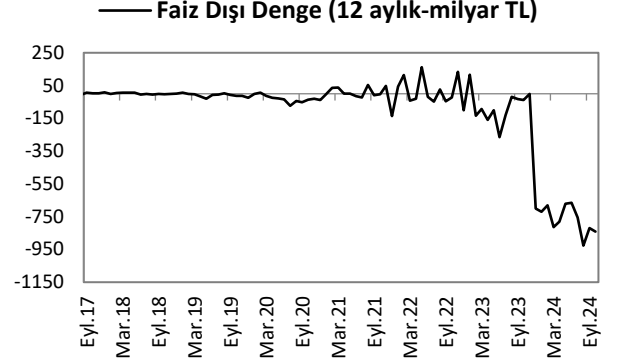
KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

Bütçe Dengesi

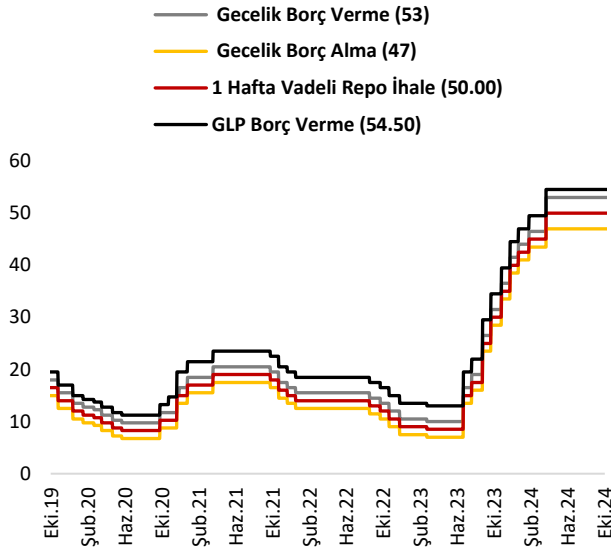
Kaynak: TCMB

Faiz Dışı Denge

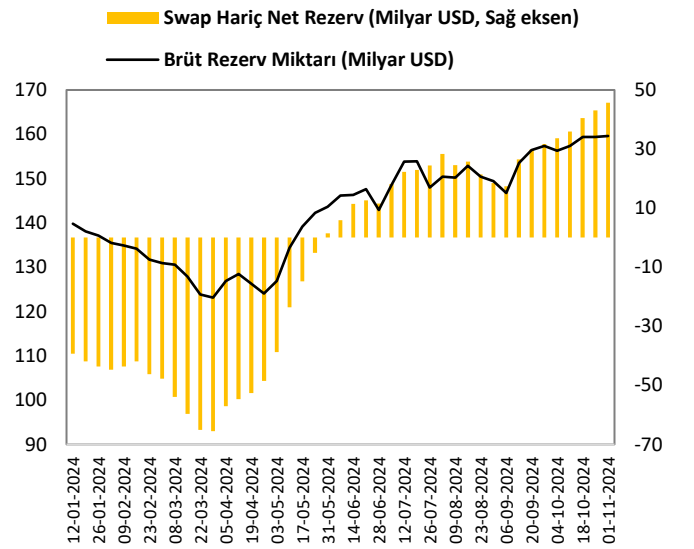
Kaynak:TCMB

TCMB Faiz Oranları

Kaynak: TCMB

TCMB Rezervleri

Kaynak: TCMB

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (mevsimsellikten arındırılmış) (%)
2022	15,006,574	5.6	10.5	4.4	77.3
2023	26,276,307	4.5	9.4	1.6	76.3
2024	9,949,792 (II.Çeyrek)	2.5 (II.Çeyrek)	8.6 (Eylül)	-2.4 (Eylül)	75.2 (Ekim)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023	64.77	70.64	44.22		
2024 (Ekim)	48.58	47.75	32.24		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
2023	4,757,514	13,615,988	14,018,354	408,898	92,829
Son Yayınlanan (8.11.2024)	5,979,147	16,621,299	18,435,561	622,246	92,121
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2022	7.50	10.50	9.00		
2023	41.00	44.00	42.50		
Son Yayınlanan (18.11.2024)	47.00	53.00	50.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
2023	-45.4	307.7	246.4	-86.8	
Son Yayınlanan	2.99 (Eylül)	27.1 (Eylül)	22.0 (Eylül)	-5.1 (Eylül)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezî Yön. İç Borç Stoku	Merkezî Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2022	1,905.3	2,128.9	2,523.1		
2023	3,209.3	3,527.3	5,559.0		
Son Yayınlanan	4,374.2 (Eylül)	4,275.1 (Eylül)	6,336.5 (2024-II)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2022 (Ekim)	307.4	224.1	-83.2	-22.1	
2023 (Ekim)	569.2	473.7	-95.4	-28.6	
2024 (Ekim)	955.5	769.2	-186.3	-50.1	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	4.7 (2024-II)	26.1 (2024-II)	-2.1 (2024-II)		